

HE 195/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle sairausvakuutuslain 2 ja 3 luvun muuttamisesta

Suomen Erikoislääkäriyhdistys kiittää mahdollisuudesta lausua sosiaali- ja terveysvaliokunnalle otsikkoasiasta.

Lakiesityksen tavoitteet ovat hyvin kannatettavia. KELA-korvausjärjestelmän kehittäminen on vaihtoehto nykytilanteelle, jossa vakuutusyhtiöt ja terveyspalveluja tuottavat suuryritykset pyrkivät yhä enemmän ohjaamaan lääketieteen ammattilaisten toimintaa liiketaloudellisiin perustein. Kysymys on myös avohoidon erikoislääkäripalveluiden tasa-arvoisesta saatavuudesta eri väestöryhmien kesken.

Järjestelmän parantamisessa tulee ottaa huomioon julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyön kehittäminen.

Erikoislääkäreiden rooli yksityissektorilla on keskeinen

Kelan korvaamista yksityislääkärikäynneistä valtaosa on erikoislääkärikäyntejä. Kuten esityksessä todetaan, avohoidon erikoislääkäripalveluita ei ole julkiselta sektorilta saatavissa tarpeiden mukaisesti ja yksityiset erikoislääkärit täyttävät tätä vajetta.

Valtaosa yksityisistä erikoislääkäreistä on sivutoimisia, mistä huolimatta he tuottavat merkittävän erikoissairaanhoidon työpanoksen avohoidossa. Näiden palveluiden väheneminen vaikuttaisi oleellisesti yhteispäivystysten ja erikoissairaanhoidon kuormitukseen.

Yksityisellä sektorilla toimivat erikoislääkärit hoitavat potilaitaan usein vuosia ja vuosikymmeniä. Hoidon jatkuvuutta kuvaava COC-indeksi (Continuity of Care) on yksityisillä erikoislääkäreillä erittäin hyvää tasoa, 0,6. Erikoislääkärien työpanos on perusteltua hyödyntää tehokkaasti ja parhaimmalla tavalla.

Esityksessä gynekologikäynnit korvattaisiin erikoistaksalla. Erikoistaksaa ei tulisi lukita lakitekstissä tiettyihin erikoisaloihin, vaan säännösten tulisi mahdollistaa korvausten joustava käyttö. Tilapäisesti muita korkeampia korvaustaksoja tulee voida kohdentaa niille erikoisalaille, joille kulloinkin on erityisesti tarvetta julkisen sektorin palveluiden heikon saatavuuden vuoksi.

Emme pitkän kokemuksemme nojalla pidä uskottavana, että KELA-korvausten korkeampi taso tuottaisi erikoislääkäreille motiivin siirtyä julkiselta sektorilta yksityissektorille. Enemmän julkiselta yksityiselle siirtymisen taustalla ovat liian suuri työmäärä vakanssia kohden sekä joustojen puute julkisella sektorilla. Hyvät työolot, inhimillinen työtaakka ja mahdollisuus ammatilliseen kehittymiseen luovat lääkäreille vahvan motiivin toimia julkisella sektorilla.

Laboratorio- ja kuvantamistutkimukset

Laboratorio- ja kuvantamistutkimukset ovat jääneet Kela-korvausten ulkopuolelle ja niiden korkeat hinnat saattavat muodostua esteeksi yksityispalveluiden käytölle.

Potilaille tulisi kautta maan mahdollistaa asiointi yksityislääkärin läheteellä julkisen sektorin laboratorioissa ja kuvantamisyksiköissä tuotantokustannusten hinnalla/edullisesti. Vaihtoehtona on, että potilas kalliiden tutkimusten vuoksi hakeutuu kokonaan julkiselle sektorille jatkotutkimuksiin ja -hoitoon.

Näiden tutkimusten sujuva toteutus nopeuttaa diagnostiikkaa ja hoidon aloitusta sekä vähentää läheteitä erikoissairaanhoidon. Lisäksi tämä järjestely voisi parantaa myös pienten yritysten toimintamahdollisuuksia. Palvelutuotannon monipuolistaminen on välttämätöntä hintatason palauttamiseksi kohtuulliselle tasolle siitä, mihin keskittynyt markkina on sen nostanut.

Helsingissä 14.01.2025

Suomen Erikoislääkäriyhdistys ry

Jussi Pohjonen
puheenjohtaja